

MEHMET GENÇ
ANISINA

OSMANLI TARİHİ
Sempozyumu

12-13 EKİM 2023
ARTVİN

ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ
Artvin Çoruh Üniversitesi Merkez Yerleşke
Nihat Gökyiğit Kongre Merkezi

MEHMET GENÇ ANISINA

OSMANLI TARİHİ

Sempozyumu

12-13 EKİM 2023
ARTVİN

MEHMET GENÇ ANISINA

OSMANLI TARİHİ

Sempozyumu

12-13 EKİM 2023
ARTVİN

Mehmet Genç Anısına Osmanlı Tarihi Sempozyumu

ONUR KURULU

Prof. Dr. Erol ÖZVAR (*Yükseköğretim Kurulu Başkanı*)
Nadir ALPASLAN (*Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı*)
Cengiz ÜNSAL (*Artvin Valisi*)
Faruk ÇELİK (*Artvin Milletvekili*)
Prof. Dr. Uğur ÜNAL (*T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanı*)
BE Prof. Dr. Derya ÖRS (*Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanı*)
Prof. Dr. Yüksel ÖZGEN (*Türk Tarih Kurumu Başkanı*)
Prof. Dr. Arif BİLGİN (*Yükseköğretim Kurulu Yürütme Kurulu Üyesi*)
Prof. Dr. Mürteza BEDİR (*Yükseköğretim Kurulu Üyesi*)
Prof. Dr. Gülfettin ÇELİK (*İstanbul Medeniyet Üniversitesi Rektörü*)
Dr. İsrafil KIŞLA (*Cumhurbaşkanı Başdanışmanı*)
Seçkin KURT (*Artvin Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı*)

BİLİM KURULU

Prof. Dr. Ahmet KANKAL
Prof. Dr. Arif BİLGİN
Prof. Dr. Bünyamin KOCAOĞLU
Prof. Dr. Cebi BEHRAMOV
Prof. Dr. Fahameddin BAŞAR
Prof. Dr. Fatmagül DEMİREL
Prof. Dr. Hacı Mustafa ERAVCI
Prof. Dr. İdris BOSTAN
Prof. Dr. İsmail HACİYEV
Prof. Dr. Linda DARLING
Prof. Dr. Mehmet Şükrü NAR
Prof. Dr. Merab KHALVASHI
Prof. Dr. Michael GUNTER
Prof. Dr. Rhoads MURPHY
Prof. Dr. Salih TUNÇ
Prof. Dr. Turhan KAÇAR
Prof. Dr. Yakub MAHMUDOV
Prof. Dr. Yılmaz KURT
Doç. Dr. Ariel SALZMAN
Doç. Dr. Bayram Arif KÖSE
Doç. Dr. Cristopher GUN
Doç. Dr. Engin ÇAĞMAN
Doç. Dr. Eşref TEMEL
Doç. Dr. Güntekin NECEFLİ
Doç. Dr. İlknur Beyaz ÖZBEY
Doç. Dr. İrade MEMMEDOVA
Doç. Dr. Mübariz NURİYEV
Dr. Maxim GAUİN

DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Mustafa Sıtkı BİLGİN (*Artvin Çoruh Üniversitesi Rektörü*)
Hüseyin Murat YÜCEL (*Türk Tarih Kurumu Başkan Yardımcısı*)
Prof. Dr. Nuri YAVUZ (*Artvin Çoruh Üniversitesi*)
Doç. Dr. Faruk TAŞKIN (*Artvin Çoruh Üniversitesi*)
Doç. Dr. Kerem ÖZBEY (*Artvin Çoruh Üniversitesi*)
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa BATMAN (*Artvin Çoruh Üniversitesi*)
Öğr. Gör. Gülhan KARABACAK (*Artvin Çoruh Üniversitesi*)
Öğr. Gör. Kaan TAŞCİ (*Artvin Çoruh Üniversitesi*)
Öğr. Gör. Emre KAYA (*Artvin Çoruh Üniversitesi*)
Arş. Gör. Mehmet ÇETİNKAYA (*Artvin Çoruh Üniversitesi*)

SEKRETARYA

Öğr. Gör. Gülhan KARABACAK (*Artvin Çoruh Üniversitesi*)
Öğr. Gör. Kaan TAŞCİ (*Artvin Çoruh Üniversitesi*)
Arş. Gör. Dr. Öznur Yılmaz ALTUN (*Artvin Çoruh Üniversitesi*)
Arş. Gör. Taner ÇOLAK (*Artvin Çoruh Üniversitesi*)
Arş. Gör. Mehmet ÇETİNKAYA (*Artvin Çoruh Üniversitesi*)
Arş. Gör. İzzet ŞİRİN (*Artvin Çoruh Üniversitesi*)
Arş. Gör. Sercan DAĞLI (*Artvin Çoruh Üniversitesi*)
Abdulkadir BİNİCİ (*Türk Tarih Kurumu*)
Mehmet Ali ÖZKAN (*Türk Tarih Kurumu*)

Livâne ve Şavşat'ın Kadılık Bürokrasisindeki Yerleri (XVIII. Yüzyıl)

Ferit Arı*

Özet

Bu bildirinin konusu, Osmanlı Devleti'nin serhad kentleri olan Livâne (Artvin) ve Şavşad'ın kadıları, kadılık sınırları ve idari taksimattaki yerleri meselesidir. Buralarda tevcih alan kadıların tespit edilmesiyle söz konusu şehirlerin kadılık istihdam bürokrasisindeki yerlerinin ortaya konulması hedeflenmektedir. XVIII. yüzyıl ile sınırlandırılan çalışmada kadıasker sicil kayıtları ana veri kaynağı olarak belirlenmiştir. Bunun yanı sıra arşivde bulunan konuyla ilgili vesikalardan faydalanılmıştır.

Osmanlı Devleti 1549'da Gürcü beyleriyle yapılan Sohoista Muharebesi'nden sonra Gürcistan'ın güneybatı kesimlerinde kademeli olarak egemenlik kurmuştur. Söz konusu yüzyılda Osmanlı hâkimiyetine giren bölgede Çıldır eyaleti sınırları dâhilinde bulunan Livâne sancak statüsünde iken, Şavşad ise ona bağlı bir kaza konumunda idi. İncelediğimiz XVIII. yüzyılda ise Livâne ve Şavşad birer sancak konumundaydılar. İdari statülerinin yanında, burada vazife alan kadıların incelenmesiyle kadılık bürokrasisindeki yerleri takip edilmeye çalışılmıştır. Buna göre kadıasker ruznamçelerinin taranması yöntemi ile kadılık statüleri incelenmiştir.

Livâne ve Şavşat'ta hangi düzeydeki kadıların görev yaptıkları, atanan kadıların kimler oldukları, nereden geldikleri ve istihdam muamelatında bulundukları konumları gibi hususlar bildiride aydınlatılması planlanan temel amaçlardır.

Anahtar Kelimeler: Livâne, Şavşad, Kadı, Kaza, Osmanlı Devleti, XVIII. Yüzyıl.

* Dr. Öğr. Üyesi, Kayseri Üniversitesi, Develi Sosyal ve Beşerî Bilimler Fakültesi, Kayseri/TÜRKİYE, feritari@kayseri.edu.tr